

Elektroonilise side seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase seadusega korrastatakse elektroonilise side seaduses (ESS) raadioside piiramise aluseid. Samuti täpsustatakse, millistes olukordades on võimalik raadiosidet piirata. Samuti luuakse võimalus raadioside piiramiseks väljaõppe, teadus- ja arendustegevuse ning tehniliste lahenduste katsetamise eesmärgil selleks ettevalmistatud maa-alal või ehitisel.

Võrreldes seni kehtinud korraga ei pane seaduse eelnõuga kavandatavad muudatused osapooltele uusi kohustusi, mistõttu halduskoormus ei muutu. Eelnõukohase seadusega antakse raadioside piiramiseks juurde õigusi, mis vastavad paremini tänaseks väljakujunenud julgeolekuolukorrale.

Eelnõukohase seadusega muudetakse ka Kaitseliidu seadust, päästeseadust ja vangistusseadust, sätestades seal täpsemalt radioide piiramise ulatuse.

Lisaks muudetakse eelnõukohase seadusega riigilõivuseaduse (RLS) sätet, mille kohaselt on raadioside piiramiseks vajaliku sagedusloa taotlemine vabastatud riigilõivust. See muudatus on vajalik, kuna eelnõuga laiendatakse nende isikute ringi ja eesmärgi, kes ja mis eesmärgil saavad raadiosidet piirata.

Eelnõuga kaasneb valdavalt positiivse mõju riigi julgeolekule ning droonitõrje ja sellega seotud väljaõppe ning arendustegevuse võimaldamisele. Eelnõu ei suurenda ettevõtjate, inimeste ega vabatahtlaste halduskoormust, kuna neile ei panda uusi kohustusi. Samas võib nende jaoks avalduda vähene ja ajutine mõju mobiilsideteenuste kättesaadavusele raadioside piiramise mõjupiirkonnas. Raadioside piiramine võib mõjutada ka lennunduses kasutatavaid sagedusi, kuid seda tingimusel, et raadiosidet piiravat seadet kasutatakse lennujaama läheduses. Selliste riskide maandamiseks on loodud mehhanism, mis nõuab raadiosidet piirava seadme kasutamiseks sagedusloa. Vastava sagedusloa annab selleks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi *TTJA*), kes kaalub sagedusloa andmisel erinevaid riskitegureid ja seab nende maandamiseks sagedusloale vajalikud tehnilised tingimused.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi sideturgude talituse juhataja asetäitja Mart Laas (mart.laas@justdigi.ee) ja peaspetsialist Liisi Moks (liisi.moks@justdigi.ee) ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti sagedushalduse talituse juhataja Erko Kulu (erko.kulu@ttja.ee) ja ekspert Endrik Kriisa (endrik.kriisa@ttja.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Moonika Kuusk (teenistusest lahkunud).

1.3. Märkused

Eelnõukohase seadusega muudetakse:

- elektroonilise side seaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 11.07.2026, 88, mis jõustub 01.11.2026;
- kaitseliidu seaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 09.07.2026, 59, mis jõustus 01.10.2026;
- päästeseaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 30.06.2026, 23, mis jõustus 01.10.2026;
- riigilõivuseaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 11.07.2026, 167, mis jõustub 01.11.2026;
- vangistusseaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 11.07.2026, 66, mis jõustus 01.10.2026.

Kõnealune eelnõu on seotud Korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus)¹, avaldamismärkega RT I, 09.07.2026, 7 ja Kaitseväge korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (lahinguvalve)², avaldamismärkega RT I, 09.07.2026, 8.

Korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus reguleerib riigikaitseobjektide kaitsmist raadioside piiramise abil.

Kaitseväge korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse üheks eesmärgiks on võimaldada lahinguvalves oleval kaitseväelasel kasutada erivahendina raadioside segajat. Kehtiv elektroonilise side seaduse § 115 lg 1 punkt 1 sätestab, et kaitseväge võib raadiosidet piirata üksnes riigikaitsealist tähtsust omava tähistatud objekti territooriumil. Selline piirang kitsendab oluliselt eesmärgi täitmise võimalusi, mida kaitseväge korralduse seaduse muutmise seadusega taotletakse. Elektroonilise side seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus laiendab raadioside piiramise õiguseid kaitseväge jaoks ning ei piiritle seda ainult objekti territooriumiga.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääle enamus.

2. Seaduse eesmärk

Seaduse eesmärk on korrastada raadioside piiramise õigust, et tagada avaliku korra ja riigi julgeoleku kaitse nii ohu väljaselgitamisel, tõrjumisel kui ka korrarikkumise kõrvaldamisel. Samuti tekiks võimalus kasutada raadioside piiramist väljaõppel ja tehnoloogia arendamisel, mis on väga olulised võimed muutunud julgeolekuolukorras.

Raadioside piiramist (segamist) reguleerib Eestis ESS-i § 115, mille kohaselt tohib raadiosidet piiravat seadet kasutada üksnes avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamiseks Kaitseväge, vangla, Politsei- ja Piirivalveamet ning sisejulgeolekut tagav asutus ja julgeolekuasutus ning turvatöötja ja turvajuht.

Raadiosidet piirava seadme kasutamiseks peab selle omanik taotlema TTJA-lt sagedusloa.

Justiits- ja Digiministeerium küsis 2025. aasta kevadel asjaosaliste arvamust, kas raadioside piiramise õigusega isikute ringi ning piiramise aluseid oleks vaja laiendada. Samuti küsisime tagasisidet praeguse sagedusloa menetlemise protseduuri ja menetluse kestuse kohta.

¹ [Korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus \(mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus\).](#)

² [Kaitseväge korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus \(lahinguvalve\).](#)

Arvamust küsiti Siseministeeriumilt, Kaitseministeeriumilt, Kliimaministeeriumilt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuselt, Transpordiametilt, Kaitseväe peastaabilt, Kaitseliidult, Politsei- ja Piirivalveametilt, Kaitsepolitseiametilt, Telia Eesti AS-ilt, Elisa Eesti AS-ilt, Tele2 Eesti AS-ilt, Levira Eesti AS-ilt, Riigiside Sihtasutuselt, AS-ilt Eesti Varude Keskus, OÜ-lt VKG Energia, Elering AS-ilt, Enefit Power OÜ-lt, Elektrilevi OÜ-lt, Imatra Elekter AS-ilt, AS-ilt Jetoil, AS-ilt Alexela, Neste Eesti AS-ilt, Circle K Eesti AS-ilt, AS-ilt Olerex, AS-ilt Tallinna Lennujaam, AS-ilt Tallinna Sadam, Lennuliiklusteeninduse AS-ilt, Sisekaitseakadeemialt, Eesti Lennuakadeemialt ja Kaitseväe Akadeemialt.

Tagasisidet andsid Siseministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Kaitseväe peastaap, Transpordiamet, Kaitsepolitseiamet, Eesti Lennuakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Lennuliiklusteeninduse AS, AS Eesti Varude Keskus, Eesti Energia AS, Elektrilevi OÜ, Elering AS, Elisa Eesti AS ja Telia Eesti AS.

Julgeolekuolukorrast lähtuvalt on tekkinud vajadus laiendada mehitamata õhusõidukite tõrjeks kasutatavate raadiosidet piiravate seadmete kasutusõigust, et tagada riigi jaoks kriitilise taristu kaitse. Näiteks on eesmärk luua võimalused kaitsta elektrilajaamasid, gaasipaigaldisi või kütuste ladustamiseks kasutatavaid objekte. See lahendati korrakaitseseaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadusega (mehitamata õhusõidukite seire ja tõrje rollijaotus) muudetud ESSi sättes (ESS § 115 lõikes 1 punktis 7), mis käesolevas eelnõus ESS § 115 lõike 1 korrastamisel muutub punktiks 8.

Samuti on oluline tõhustada mehitamata sõidukite tõrjumiseks vajalikku väljaõpet. Selles näevad endal selget rolli ja vajadust raadioside piiramise õiguse järele Lennuakadeemia, Sisekaitseakadeemia ja Kaitseväe Akadeemia.

Eestis on mitu ettevõtet, kes arendavad ja ehitavad mehitamata sõidukeid või raadiosidet piiravaid seadmeid. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hinnangul on äärmiselt oluline, et sellistel ettevõtjatel oleks võimalus oma tooteid katsetada, sh juhtudel, kui raadioside ei toimi. Selleks on vaja luua õiguslikud eeldused raadioside piiramiseks katsetamise eesmärgil. Vastasel juhul ei oleks võimalik Eestis tegutsevatel tootjatel oma toodete kvaliteeti hinnata ja nad ei suudaks konkureerida teistes riikides tegutsevate tootjatega. Metroserdi rakendusuuringute keskus arendab praegu aktiivselt mehitamata õhusõidukite tehnoloogiat. Ühe võimaliku arengusuunana nähakse muu hulgas katsekeskkonna loomist (polügoon), kus saaks pakkuda tootjatele võimalust katsetada mehitamata sõidukeid olukorras, kus raadioside on häiritud või katsetada raadioside piirajate tööd.

HÕNTE § 1 lõike 2 punkti 1 kohaselt ei koostatud enne seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsust. Eelnõu on kiireloomuline väljakujunenud julgeolekuolukorra tõttu. Eelnõuga luuakse võimalus Eesti kaitsetööstuse arendamiseks näiteks mehitamata sõidukite valdkonnas, kuna neile tootjatele antakse võimalus oma toodangu katsetamiseks olukordades, kus mehitamata sõidukite juhtimiseks vajalik raadioside ei toimi. Eestis toodetakse muu hulgas ka raadioside piiramiseks vajalikke seadmeid. Eelnõu loob võimalused toodetud seadmete katsetamiseks.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb viiest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse elektroonilise side seadust.

Punktiga 1 täiendatakse § 14 lõikega 1¹. Vastava lõike lisamine on vajalik, kuna see sätestab, milliseid sagedusloa andmisest keeldumise aluseid ei ole võimalik arvestada raadioside piiramiseks vajaliku sagedusloa andmisel. Näiteks on sellised juhtumid vaba raadiosageduskanali puudumine või oht raadiohäirete tekkimiseks. Kuna raadioside piiramise eesmärk ongi raadiohäirete tekitamine kasutuses oleval raadiokanalil, siis nimetatud keeldumise alused ei ole põhjendatud.

Punktiga 2 täiendatakse § 21¹ lõikega 5, mille kohaselt võib TTJA kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal anda või muuta raadioside piiramise sagedusloa ilma §-s 115 lõikes 2 sätestatud menetluskorda järgimata, kui see on vajalik avaliku korra või riigi julgeoleku tagamiseks. Sellise erandi sätestamine on vajalik, kuna kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal võib olla olukordi, kus vajalik sagedusloa tuleb väljastada oluliselt kiiremini, kui sagedusloa väljastamise kord seda tavatingimustel võimaldaks.

Punktiga 3 muudetakse ja sõnastatakse § 115 lõige 1 uuesti, eesmärgiga korrastada kehtiva lõike sõnastust ning rõhutada, et raadioside piiramine saab toimuda ainult TTJA sagedusloa alusel.

Muudatuse eesmärk on ajakohastada raadioside piiramise aluseid ning siduda pädevus eelkõige asutuste seadusest tulenevate ülesannete ja neist tuleneva ohu väljaselgitamiseks ning tõrjumiseks. Kehtiva regulatsiooni puhul on raadioside piiramise õigus valdavalt seotud konkreetsete territooriumi või objektiga. Uues sõnastuses on võetud lähenemine, mis võimaldab raadiosidet piirata olukordades, kus see on vajalik asutuse ülesannete täitmiseks ja ohu tõrjumiseks sõltumata sellest, kas oht avaldub kindlaksmääratud alal või väljaspool seda. Selline lahendus tagab asutustele paindlikuma ja eesmärgipärasema võimaluse reageerida muutuvatele julgeolekuolukorrale, säilitades seejuures nõude, et raadiosidet võib piirata ainult sagedusloa alusel.

Politsei – kehtiva seaduse kohaselt (ESS § 115 lg 1 p 2¹) on Politsei- ja Piirivalveametil (edaspidi *PPA*) õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata politsei poolt valvataval objektil ja selle vahetu läheduse kohal olevas õhuruumis.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 1 sätestatakse, et politseil on õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata (segada) seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks avaliku korra tagamisel ohu väljaselgitamise, tõrjumise ja korrarikkumise kõrvaldamise eesmärgil ning politsei poolt valvataval objektil, selle kohal ning selle vahetu läheduse kohal olevas õhuruumis selle kaitseks.

Muudatus on vajalik eelkõige, et tekitada eeldused PPA-sse loodava droonipolitsei võimekuse arendamiseks. Droonipolitsei võimekus eeldab, et PPA-l on olemas õigused sekkuda mehitamata õhusõiduki lendu ja vajadusel sundida see maanduma või suunata piirkonnast eemale. Korrakaitseseaduse § 45¹ alusel on PPA-le vastav õigus antud, sh õigus kohaldada vajalikke erivahendeid ja relvi. Samas eeldab raadioside segamine vajalike aluste loomist ESS-s. Mehitamata õhusõiduki lendu sekkumine ei eelda koheselt sunnivahendite, sh raadioside segamise, kohaldamist ning esmalt tuleb iga ohu väljaselgitamisel alustada vähem riivavatest võimalustest nagu piloodi väljaselgitamine ja talle korralduse andmine. Kui aga ohu olukord ei võimalda vähem riivavate meetmetega eesmärki saavutada peab politseiametnik vastavalt olukorra hinnangule kohaldama järgmist kõige leebemat meetet.

Mehitamata õhusõidukite tõrjumisel loetakse raadioside segamist üheks lihtsamaks ja väikseima riskiga meetodiks, sest selle tulemusena katkestatakse, kas mehitamata õhusõiduki ja piloodi vaheline raadioside või segatakse mehitamata õhusõiduki GNSS sidet, mille tulemusena mehitamata õhusõiduk, kas maandub, liigub tagasi enda õhkutõusmise asukohta või jääb õhku hõljuma.

Võrreldes teiste mehitamata õhusõidukite lendu sekkuvate vahenditega kaasneb raadioside segamisega kõige väiksem kõrvalise kahju risk. See tähendab, et kui võrgupüssi, tulirelva või interceptor drooni kasutamisega kukub mehitamata õhusõiduk alla või muutub juhitamatuks ning sellega kaasneb esiteks kahju mehitamata õhusõidukile endale ning teiseks võimalik kahju all viibivatele isikutele või varale, siis raadioside segamisel on sellise kahju tekkimise risk oluliselt väiksem.

Droonipolitsei roll eeldab aga seda, et PPA-l on õigus vastavalt ohu olukorrale kohaldada sekkumise meetet paindlikumalt ehk sõltuvalt väljakutsest. Tegemist võib olla üksikväljakutsega, kus ohtliku sündmuse lahendamisel kaasneb sündmuskohal viibiva tundmatu mehitamata õhusõidukiga täiendav risk, kriitilise infrastruktuuri objekti kaitse olukorraga, kus mehitamata õhusõiduk ohustab objekti või ka suurema rahvakogunemise ja üritusega, kus mehitamata õhusõidukit on põhjust kahtlustada ohu tekitamises.

Kaitsevägi – kehtiva seaduse kohaselt (ESS § 115 lg 1 p 1) on kaitseväl õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata riigikaitsealist tähtsust omava objekti territooriumil.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 2 sätestatakse, et Kaitseväl on õigus sagedusloa alusel piirata raadiosidet seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamisel ohu tõrjumise ja korrariikkumise kõrvaldamise eesmärgil ning Kaitseväe julgeolekualal, selle vahetus läheduses ja Kaitseväe laeva ohutusalas nende kaitseks.

Kuivõrd Kaitseväe väekaitse ja riigikaitse ning avaliku korra tagamise meetmed on erinevates eriseadustes sätestatud, siis tuleb kõnesoleval juhul raadioside piiramise meetme õiguslik alus sätestada ESS-is lähtuvalt Kaitseväele seadusega pandud ülesannetest ning eesmärgist. Kaitseväe korralduse seaduse (KKS) § 3¹ lõike 1¹ kohaselt on Kaitseväl õigus tõrjuda mehitamata veesõidukist ja mehitamata õhusõidukist lähtuvat vahetut olulist või kõrgendatud ohtu, kui Politsei- ja Piirivalveamet või muu pädev korrakaitseorgan ei saa või ei saa õigel ajal seda ise teha ja kui see ei takista olulisel määral Kaitseväe ülesannete täitmist, kohaldades korrakaitse seaduse §-des 45 ja 45¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras. Ohu tõrjumisel on seejuures Kaitseväl õigus piirata raadiosidet ESS-is sätestatud korras.

KKS § 3 lõike 1 punkti 4¹⁰ kohaselt on Kaitseväe ülesandeks Eesti merealal veesõidukist või muust ujuvvahendist lähtuva elutähtsa teenuse toimepidevust tagavat taristut, samuti riigikaitseobjekti, sadamat või muud rajatist või seadmestikku ähvardava ohu tõrjumine või korrariikkumise kõrvaldamine. Kõnesoleva ülesande raames võib Kaitseväl tekkida vajadus tõrjuda näiteks nii mehitatud kui ka mehitamata veesõidukist tulenevat ohtu, kasutades seejuures mh ühe meetmena vajadusel ESS-is sätestatud raadioside piiramist.

Lisaks on Kaitseväl õigus Kaitseväe korralduse seaduse § 54⁷ kohaselt Kaitseväe julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusalas mehitamata maismaasõidukite, mehitamata õhusõidukite, mehitamata pealveesõidukite ja mehitamata allveesõidukite ning nende opereerimiseks vajalike võrkude ja seadmete (edaspidi koos mehitamata süsteemid) toimimisse sekkuda, sealhulgas sundida maanduma, suunata või takistada nende liikumist, kui see on vajalik vahetu olulise ohu tõrjumiseks. Sellises olukorras võib olla kõige operatiivsem ja proportsionaalsem meede samuti raadioside piiramine.

Lisaks selgitame, et Kaitsevägi tõrjub ka sõjalisi droone ning kaitseb riiki sõjaliselt. Selleks aga kasutab Kaitsevägi jõudu vastavalt Kaitseväge korralduse seaduses sätestatud jõu kasutamise korrale ning reeglitele, mil ta ei lähtu ESS regulatsioonist.

Kaitseliit – kehtiva seaduse kohaselt ei ole Kaitseliidul õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 3 sätestatakse, et Kaitseliidule on õigus sagedusloa alusel piirata raadiosidet Kaitseliidu valvataval objektil seaduses sätestatud alusel ja korras.

Raadioside piirajat saab kasutada Kaitseliidu valvataval objektil, mis on alaliselt või ajutiselt kaitstav olulise tähtsusega objekt ja vaid siis, kui selle objekti turvaplaan lubab raadioside piirajat kasutada. See tähendab, et objekti turvaanalüüs peab sisaldama ka seda, et objektile on mehitamata õhusõidukist tulenev oht ja objekti eripära arvestades peab lisaks kõikidele muudele erivahenditele olema võimalik kasutada ka raadioside piirajat. Kui seda õigust turvaplaanist ei tule, siis alaliselt või ajutiselt kaitstav olulise tähtsusega objekti valvamise raames raadioside piirajat kasutada ei saa. Kaitseliidu valvatav on määratletud Kaitseliidu seaduse § 75¹.

Selleks, et selline õigus Kaitseliidul tekiks, tuleb sätestada sarnane õigus ka Kaitseliidu (vt eelnõu § 2 selgitust).

Julgeolekuasutus – kehtiva seaduse kohaselt (ESS § 115 lg 1 p 6) on julgeolekuasutusel õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata mehitamata õhusõidukist lähtuva ohu tõrjumiseks julgeolekuasutuste seaduses sätestatud alusel ja korras. Lisas on sätestatud, et sisejulgeolekut tagaval asutusel ESS § 115 lg 1 p 4) õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata kõrgendatud turvameetmeid nõudva sündmuse julgestamiseks selle toimumise piirkonnas.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 4 sätestatakse, et julgeolekuasutusel on õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamisel ohu tõrjumise ja korrarikkumise kõrvaldamise eesmärgil ning julgeolekuasutuse valdust või teenistujaid ähvardava olulise või kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks.

Eelnõu sõnastus võimaldab julgeolekuasutustel esmalt tagada enda objektide turvalisus mehitamata õhusõidukitest tuleneva ohu suhtes. Enda objektide kaitsel on julgeolekuasutustele tagatud raadioside segamise meetme rakendamine juba ohu väljaselgitamise staadiumis, mis tähendab, et asutus ei pea kahtlase lennuvahendi tuvastamisel ootama ohu realiseerumist ning võib riski tuvastamisel reageerida kiiremini, tagades seeläbi asutuse enda turvalisuse. Arvestades muutunud riske, mis kaasnevad eelkõige mehitamata õhusõidukitega täpsustatakse julgeolekuasutuste õigust piirata raadiosidet. Raadioside piiramine on lubatud kui see on esiteks seotud seadusest tuleneva ülesandega ning see on vajalik ohu tõrjumiseks või korrarikkumise lõpetamiseks. Samuti tagab selline sõnastus, et julgeoleku asutustel säilib õigus piirata raadiosidet kõrgendatud turvameetmeid nõudva sündmuse julgestamiseks, sest see on seotud asutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmise.

Vangla – kehtiva seaduse kohaselt (ESS § 115 lg 1 p 2) on vanglal õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata vangla territooriumil.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 5 sätestatakse, et vanglal on õigus sagedusloa alusel piirata raadiosidet vangla territooriumil ning selle vahetu läheduse kohal olevas õhuruumis vangla julgeoleku tagamiseks vangistusseaduses sätestatud alusel ja korras.

Raadioside piiramise eesmärk on tagada vangla julgeolek ja turvalisus. Tänapäeval kasutatakse üha enam mehitamata õhusõidukeid (droone) ka keelatud esemete, sealhulgas mobiiltelefonide, narkootiliste ainete ja muude keelatud esemete toimetamiseks vangla territooriumile. Drooni tuvastamine ei tähenda automaatselt droonitõrje kasutamist. Meetme valikul lähtutakse konkreetsest ohust ja proportsionaalsusest. Samas võib drooni liikumiskiiruse, asukoha vms põhjusel olla olukorda, kus keelatud eseme toimetamist või vahetut ohtu ei ole võimalik mõne muu meetmega ära hoida. Ja erinevate droonitõrje vahendite olemasolu võimaldabki valida konkreetsetes olukorras sobiva ja võimalikult vähe kahjustava sekkumisviisi.

Päästeamet – kehtiva seaduse kohaselt (ESS § 115 lg 1 p 5) on sisejulgeolekut tagaval asutusel õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata plahvatuse tõkestamiseks võimaliku plahvatuse piirkonnas.

Eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktis 6 sätestatakse Päästeametile õigus sagedusloa alusel raadiosidet piirata ulatusliku evakuatsiooni, päästetöö ja demineerimistöo tegemise kohas selle töö tegemise ajal ning päästeameti valdust ja teenistujaid ähvardava ohu tõrjumiseks ning riigikaitse kriisolukorra ajal ulatusliku evakuatsiooni kohta, päästetööle ja demineerimistööle ja sealt tagasi liikumisel, kui see on vajalik vahetu olulise või kõrgendatud ohu tõrjumiseks.

Vaata täpsemat selgitust §-st 3.

Turvatöötja ja turvajuht – kehtiva seaduse ESS § 115 lõike 1 p 7 muutub eelnõukohase ESS § 115 lõike 1 punktiks 8. Nimetatud punkti sisu antud eelnõuga ei muudeta.

Eelnõukohase ESS § 115 lõiget 1 täiendatakse punktidega 9 ja 10, et tagada raadioside piiramise võimalus väljaõppe, teadus- ja arendustegevuse ning tehniliste lahenduste katsetamise eesmärgil selleks ettevalmistatud maa-alal või ehitisel.

Punkt 9 - siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse õppeasutus.

Punkt 10 - teadus- ja arendustegevuse või innovatsioonitegevuse või tehniliste lahenduste katsetamise eesmärgi tegutsev kolmas isik.

Praegune regulatsioon ei anna õigust raadioside piiramise ja mehitamata sõidukite tõrjumise väljaõppeks ja katsetamiseks. Eelnõu annaks raadioside piiramise kasutamise õiguse väljaõppe eesmärgil Kaitseväele, Kaitseväe ja vanglale ning julgeolekuasutusele (Kaitsepolitseiamet ja Välisluureamet), Päästeametile, Politsei- ja Piirivalveametile ja õppeasutusele, mis tegutseb siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Selliste õppeasutustena peetakse silmas Sisekaitseakadeemiat, Lennuakadeemiat ja Kaitseväe Akadeemiat. Oluline on rõhutada, et nimetatud õppeasutused tohivad raadiosidet piirata vaid selleks ettevalmistatud maa-alal või ehitisel.

Samuti luuakse võimalus raadioside piiramiseks teadus- ja arendustegevuse eesmärgil. Eestis kasvab mehitamata sõidukite tööstus, kuid tooteid on vaja katsetada ka olukordades, kus nende juhtimiseks vajalik raadioside ei toimi. Kehtiv õigus sellist võimalust ette ei näe. See võib omakorda tekitada olukorra, kus tootjad lahkuvad Eestist riikidesse, kus sellised võimalused on neile loodud. Mehitamata sõidukite tootjatele ei nähta ette otsest õigust taotleda raadioside

piiramise sagedusluba. Toodete katsetamiseks on neil võimalik kasutada loodavaid polügoone, kuhu Kaitsevägi, Kaitseliit või Sisekaitseakadeemia on raadiosidet piiravad seadmed paigaldanud. Tööstus (kolmas isik) saab katsetada vastavatel polügoonidel kokkuleppel selle omanikuga. Lisaks on üks oluline mehitamata sõidukite katsetamise võimaluste pakkuja Metroserdi rakendusuringute keskus, kes saaks samuti oma polügoonil luua võimaluse raadioside piiramiseks.

Kuna Eestis valmistatakse muu hulgas ka raadioside piiramiseks vajalikke seadmeid, siis on äärmiselt oluline, et ka need ettevõtted saaksid oma seadmeid katsetada. Selliste ettevõtete puhul ei ole mõistlik, et nad hakkaksid igaüks endale sobilikku katsekeskkonda avatud ruumis looma. Nendel juhtudel saaksid ettevõtted katsetada raadioside piiramiseks mõeldud seadmeid teiste isikute loodud sobilikus keskkonnas. Seda oleks võimalik teha näiteks Kaitseministeeriumi või Siseministeeriumi haldusalas olevatel polügoonidel.

Punktiga 4 täiendatakse § 115 lõikega 1¹.

Lõige 1¹ defineerib raadioside piiramise mõiste.

Punktiga 5 muudetakse § 115 lõikes 2 olevat volitusnormi, mille kohaselt kehtestab raadioside piiramise tingimused ja korra Vabariigi Valitsus.

Punktiga 6 korrastatakse seaduse normitehnilist märkust direktiivi 2014/53/EL³ osas. Lisades viited direktiivile (EL) 2022/2380⁴, komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2023/1717⁵ ning direktiividele (EL) 2024/2749⁶ ja (EL) 2024/2839⁷. Nimetatud direktiivi muudatused on varasemalt üle võetud majandus- ja taristuministri 04.07.2016 määrusega nr 46 „Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“⁸ ning majandus- ja infotehnoloogiainistri 18.07.2023 määrusega nr 47 „Olulised nõuded raadioseadmetele eesmärgiga tagada raadioseadme koostalitlusvõime lisatarvikutega“⁹.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse Kaitseliidu seadust.

Punktiga 1 täiendatakse KaLS § 72 lõiget 6 punktiga 8, millega lisada erivahendite loetellu raadioside piiraja. Selle tulemusena tekib Kaitseliidul õigus oma valvataval objektid kasutada raadioside piirajat.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [2014/53/EL](#) raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.5.2014, lk 62–106).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [\(EL\) 2022/2380](#), 23. november 2022, millega muudetakse direktiivi 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 315, 07.12.2022, lk 30–43).

⁵ Komisjoni delegeeritud määrus [\(EL\) 2023/1717](#), millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/53/EL seoses laadimispiistikute ja laadimise sideprotokolli tehnilise kirjeldusega kõigi raadioseadmete kategooriate või klasside puhul, mida on võimalik juhtmega laadida (ELT L 223, 11.09.2023, lk 1–3).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [\(EL\) 2024/2749](#), millega muudetakse direktiive 2000/14/EÜ, 2006/42/EÜ, 2010/35/EL, 2014/29/EL, 2014/30/EL, 2014/33/EL, 2014/34/EL, 2014/35/EL, 2014/53/EL ja 2014/68/EL vastavushindamise, nõuetele vastavuse eelduse, ühtsete spetsifikatsioonide vastuvõtmise ja turujärelevalve hädaolukorramenetluste osas, mis on tingitud siseturu hädaolukorrast (ELT L, 2024/2749, 08.11.2024).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [\(EL\) 2024/2839](#), millega muudetakse direktiive 1999/2/EÜ, 2000/14/EÜ, 2011/24/EL ja 2014/53/EL toidu ja toidu koostisosade, välitingimustes tekitatava müra, patsientide õiguste ja raadioseadmete valdkonna teatavate aruandlusnõuete osas (ELT L, 2024/2839, 07.11.2024).

⁸ [Nõuded raadioseadmele ja nõuetele vastavuse tõendamise kord](#).

⁹ [Olulised nõuded raadioseadmetele eesmärgiga tagada raadioseadme koostalitlusvõime lisatarvikutega](#).

Punktiga 2 täiendatakse KaLS § 73 lõikega 7¹, kus sätestatakse millisel juhul võib Kaitseliit oma valvataval objektil kasutada raadioside piirajat.

Lisaks TTJA sagedusloale peavad olema täidetud ka need tingimused. Kuivõrd kaitstavaks olulise tähtsusega objektis määratakse objekt kas Vabariigi valitsus korraldusega (alaline) või valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga (ajutine), siis automaatselt ei ole näiteks Kaitseliidu julgeolekuala selline ala, kus võib kasutada raadioside piirajat. See muudatus tingib vajaduse hakata valvureid koolitama. Kuigi kehtiv KaLS § 70 lg 3 näeb ette väljaõppe kohustuse (õppekava kinnitab Kaitseliidu ülem), siis peab Kaitseliit arvestama sellega, et valvureid tuleb hakata raadioside piiraja kasutamises koolitama, et raadioside piiraja kasutamine oleks ohutu. See tingib eelpool nimetatud õppekava ülevaatamise aja vastavalt vajadusele ka selle muutmise.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse päästeseadust.

Päästeameti õigus sekkuda mehitamata õhusõiduki lendu läbi mehitamata õhtusõiduki (droon) maanduma sundimise, selle juhtimise ülevõtmise ja raadioside piiraja kasutamise kaudu on vajalik olukordades, kus mehitamata õhusõidukist tulenev oht tekib vahetult ulatusliku evakuatsiooni, päästetöö või demineerimistöö käigus ning ohu kõrvaldamine ei võimalda oodata teise pädeva asutuse sekkumist. Muudatuse eesmärk ei ole anda Päästeametile üldist droonitõrje, õhuruumi kontrolli ega õhukaitse ülesannet. Tegemist on õigusega reageerida konkreetsele ja vahetule olulisele või kõrgendatud ohule, kui viivitus võib ohustada inimeste elu ja tervist, katkestada käimasoleva operatsiooni või suurendada juba olemasolevat ohtu.

Kõigil kolmel juhul on olukord kiiresti muutuv ja ajakriitiline ning sündmuskohal vastutab ohutu töö eest Päästeamet. Mehitamata õhusõiduk võib muutuda lisaohtuks väga lühikese ajaga ja sekkuda tuleb sekundite või minutite jooksul. Käitaja tuvastamist, leidmist või teise asutuse ressursi saabumist ei pruugi olla võimalik oodata, sest selleks ajaks on suure tõenäosusega oht juba realiseerinud.

Ulatusliku evakuatsiooni korral koondub piiratud alale korraga palju inimesi, sealhulgas lapsi, eakaid ja liikumisraskustega inimesi. Madalalt nende kohal lendav tundmatu või kontrollimatult käituv droon võib põhjustada vigastusi, paanikat või ulatusliku evakuatsiooni häireid. Vahetu olulise ja kõrgendatud ohu korral võib droon viidata ka ulatusliku evakuatsioonikoha või seal viibivate inimeste sihipärasele jälgimisele. Siis peab Päästeametil olema võimalik oht kiiresti kõrvaldada, kui leebemad meetmed ei ole piisavad või nende jaoks puudub aeg.

Päästetöö puhul võib kõrvaline droon ohustada päästjaid, päästetavaid, Päästeameti enda mehitamata õhusõidukit ja päästetööks kasutatavaid mehitamata õhusõidukit. Vajadus on eriti selge, kui sündmuskohal töötab päästekopter: mehitamata õhusõiduki sisenemine samasse õhuruumi võib sundida lennutegevuse katkestama ning see viivitus võib otseselt mõjutada inimeste päästmist. Sama kehtib ulatusliku metsa- või maastikutulekahju, ohtlike ainete sündmuse, plahvatusohu ja varingu korral. Metsatulekahjus võib droon takistada kustutus- või luurelendu, ohtlike ainete sündmusel suurendab drooni kukkumine ohualasse uue intsidendi riski ning varingupäästel võib droon sattuda päästjate tööpiirkonda või segada Päästeameti enda drooniluuret. Selles ei ole küsimus tavapärase mehitamata õhusõiduki liikluse kontrollimises, vaid konkreetse päästetöö ohutuse tagamises.

Demineerimistöö puhul on kiire sekkumine eriti oluline, sest töö objektiks on lõhkeseadeldis, lahingumoon või muu plahvatusohtlik ese. Kui tundmatu droon ilmub tööpiirkonda improviseeritud lõhkeseadeldise kahjutuks tegemise või kontrollitud lõhkamise ajal, ei saa eeldada, et tegemist on juhusliku ja ohutu lennuga. Droon võib jälgida demineerijaid, segada tööd või sattuda plahvatusohtliku eseme lähedusse. Samuti tuleb arvestada, et raadioside piiramine on vajalik, sest lõhkeseadeldis võib olla droonil endal ja/või kasutatakse drooni demineeritava lõhkeseadeldise aktiveerimiseks. Teise asutuse sekkumise ootamine võib muuta hilisema sekkumise sisuliselt mõttetuks.

Akuutse ohu korral ei ole aga alati võimalik kõiki samme järjest läbida. Kui droon liigub otse päästjate, demineerijate, plahvatusohtliku eseme või ulatusliku evakuatsiooni raames evakueeritavate isikute poole, peab sündmuse eest vastutaval asutusel olema õigus rakendada kohe vahetu olulise või kõrgendatud ohu kõrvaldamiseks vajalikku ja proportsionaalset meetet. Vastasel juhul vastutaks Päästeamet operatsiooni ohutuse eest, kuid ei saaks vahetut olulist või kõrgendatud ohtu selle tekkimise hetkel kõrvaldada.

Reageerimise vajadus ja ulatus tuleb hinnata konkreetse sündmuse, ohu iseloomu ja alternatiivsete meetmete põhjal.

Samuti peab Päästeametil olema õigus mehitamata õhusõidukit tõrjuda kõigi vahenditega, kui on riigikaitseline kriisiolukord – kuivõrd päästjate elu ja tervis võib ohtu sattuda ka sündmuskohale liikudes, siis selleks antakse õigus riigikaitselikes kriisiolukorras ulatusliku evakuatsioonikohta, päästetööle ja demineerimistööle komandost liikudes ja komandosse naastes mehitamata õhusõidukit tõrjuda. Sellisel juhul tuleb sagedusloa taotlemisel märkida piirkonnaks terve Eesti, TTJA hindab mõjusid ja ohtusid ja märgib sagedusloale lisatingimusi – nt keeld raadiosidet piirata teatud kaugusel lennujaamast.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse riigilõivuseadust.

Eelnõuga muudetakse RLS-i § 31 lõike 2 punkti 7, mille kohaselt on raadioside piiramise õigust omav isik raadioside piiramisel vabastatud riigilõivust. Kehtiva RLS-i kohaselt on riigilõivust vabastatud raadioside piiramise õigust omav isik raadioside piiramisel avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamiseks.

Eelnõu annab edaspidi õiguse raadiosidet piirata ka teatavatele õppeasutustele väljaõppeks ning teadus- ja arendustegevuseks. Nimetatud eesmärgid aitavad suurendada riigi elutähtsate teenuste toimepidevust, loovad eeldused arendada tõhusamaid tehnoloogiaid mehitamata sõidukite tõrjumiseks ning vajalike tehniliste oskustega inimeste väljaõpetamiseks. Eeltoodu põhjal on mõistlik mitte kehtestada riigilõivu, kui taotletakse sagedusloa raadiosidet piiravate vajalike seadmete kasutamiseks.

Eelnõu §-ga 5 muudetakse vangistuseseadust.

Eelnõuga täiendatakse VangS uue §-ga 72⁴, mille kohaselt sätestatakse, et vanglal on õigus raadiosidet piirata vangla territooriumil ning selle vahetu läheduse kohal olevas õhuruumis vangla julgeoleku tagamiseks vangistuseseaduses sätestatud alusel ja korras, juhindudes ESS § 115 sätestatudst. Sellega viiakse vangla raadioside piiramine kooskõlla ESS §-ga 115.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõus kasutatakse ESS-i terminoloogiat. Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

6. Seaduse mõjud

Eelnõuga korrastatakse raadioside piiramise aluseid. Muudatused mõjutavad eeskätt riigi julgeolekut ja avalikku korda tagavaid asutusi, TTJA-d, asjaomaseid õppeasutusi ning mehitamata sõidukeid või raadiosidet piiravaid seadmeid arendavaid ettevõtteid. Mõju avaldub peamiselt riigi julgeoleku, avaliku korra ja riigiasutuste töökorralduse valdkonnas ning kaudselt

ka majanduses kaitsetööstuse ja tehnoloogiaarenduse võimaluste paranemise kaudu. Samuti paranevad võimalused raadioside piiramise ja mehitamata sõidukite tõrjumise alaseks väljaõppeks. Olulist sotsiaalset, demograafilist, keskkonna- ega regionaalset mõju eelnõuga eeldatavalt ei kaasne. Vähene ja ajutine mõju võib avalduda mobiilsideteenuste kättesaadavusele raadioside piiramise mõjupiirkonnas. Samuti võib raadioside piiramine segada lennundussageduste kasutamist eeldusel, et piiratakse vastavaid sagedusi lennujaama läheduses. Negatiivsete mõjude maandamiseks on aga sätestatud kohustus, et raadiosidet piirava seadme kasutamiseks on vajalik taotleda TTJA-st sagedusluba.

Praegu on õigus raadiosidet piirata Kaitseväel, vanglal Politsei- ja Piirivalveametil, sisejulgeolekut tagaval asutusel avaliku julgeolekuasutusel korra ja riigi julgeoleku tagamise eesmärgil ning turvatöötajal ja turvajuhil turvategevuse seaduses sätestatud alusel ja korras. Nimetatud õigus on valdavalt seotud konkreetsete territooriumi või objektiga. Uues sõnastuses on võetud lähenemine, mis võimaldab raadiosidet piirata olukordades, kus see on vajalik seaduses sätestatud asutuse ülesannete täitmiseks ja ohu tõrjumiseks sõltumata sellest, kas oht avaldub kindlaksmääratud alal või väljaspool seda. Selline lahendus tagab asutustele paindlikuma ja eesmärgipärasema võimaluse reageerida muutuvatele julgeolekuolukorrale.

Oluline on rõhutada, et raadioside piiramiseks on kõikidel juhtudel jätkuvalt vajalik sagedusloa olemasolu, mille annab TTJA. Sagedusluba on meede, millega maandatakse raadiosidepiiramisest tulenevaid potentsiaalseid negatiivseid kõrvalmõjusid teistele raadiosidet kasutatavatele sideteenustele.

Lisaks reaalse ohu tõrjumisele on väga oluline, et mehitamata sõiduki tõrjet oleks võimalik praktiliselt käsitleda õppeasutustes, kes tegelevad näiteks siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Need asutused on näiteks Sisekaitseakadeemia, Lennuakadeemia ja Kaitseväe Akadeemia. Kehtiva regulatsiooni kohaselt ei ole võimalik raadiosidet väljaõppe eesmärgil piirata.

Eestis tegutseb mitu ettevõtet, kes toodavad mehitamata sõidukeid ja kelle toodang vajaks katsetamist ka sellistes olukordades, kus raadioside ei toimi. Selleks on vaja raadioside piiramisega luua katsetamiseks piirkonnad, kus mehitamata sõidukite juhtimiseks vajalik raadioside puudub. Praktikas tähendab see õppepolügoone, kus on võimalik raadioside piirata selliselt, et see tavapärasest igapäevaelu ei häiriks. Kehtiva regulatsiooni kohaselt ei ole võimalik raadiosidet piirata teadus- ja arendustegevuse eesmärgil.

Oluline on rõhutada, et eelnõuga ei panda kellelegi kohustust hakata raadiosidet piirama, vaid antakse selleks õigus.

Eelnõul on positiivne mõju teadus- ja arendustegevusega tegelevatele ettevõtetele ning õppeasutustele, mis tegelevad siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Eelkõige asutused, kes tegelevad mehitamata sõidukite (õhk, vesi, maismaa) kasutamise väljaõppe või nende tehnoloogiate arendamisega. Hinnanguliselt peaks vastavate ettevõtete ja asutuste hulk jääma alla 30. Kehtiva õiguse kohaselt neil raadioside piiramise õigust ei ole.

Raadioside piiramine mõjutab selle mõjupiirkonnas viibijate jaoks sideteenuste kättesaadavust, kuid seda vähesel määral. Oluline on rõhutada, et raadioside piiramist rakendatakse üksnes vahetu ohu tõrjumise hetkel ning raadioside piiramist võimaldavad seadmed ei tööta alaliselt. Ohu tõrjumisest saadav kasu kaalub üle võimaliku kahju, mida võib kaasa tuua raadioside lühiajaline häirimine.

Juhul, kui edaspidi lennutatakse ilma eelneva kooskõlastuseta mehitamata õhusõidukeid lennukeelualas, kus on kasutuses ka raadiosidet piiravad seadmed, siis tähendab see seda, et eksisteerib oht, kus mehitamata õhusõiduki omanik jääb oma varast ilma, kuna see võib maandamisel puruneda.

Raadioside piiramine võib mõjutada ka lennunduses kasutatavaid sagedusi, kuid seda tingimusel, et raadiosidet piiravat seadet kasutatakse lennujaama läheduses. Selliste riskide maandamiseks on loodud mehhanism, mis nõuab raadiosidet piirava seadme kasutamiseks sagedusloa andmist. Vastava sagedusloa annab selleks TTJA, kes kaalub sagedusloa andmisel erinevaid riskitegureid ja seab vajadusel nende maandamiseks sagedusloale vajalikud tehnilised tingimused.

Teoreetiliselt võib raadioside piiramine mõjutada ka haiglates kasutatavate seadmete tööd, mis töötavad WiFi või mobiilsidevõrgus, kuid seda ennekõike ohuolukorra tõrjumisel ja eeldusel, et ohuolukord on tekkinud haigla läheduses. Väljaõppe ning teadus- ja arendustegevuse käigus raadioside piiramine ei mõjuta haiglate tööd, kuna sellisel juhul toimub raadioside piiramine polügoonidel.

Väljaõppe ning teadus- ja arendustegevuse raames raadioside piiramine ei mõjuta raadiosidel põhinevate sideteenuste tööd, kuna nimetatud eesmärkidel toimub raadioside piiramine selleks ettevalmistatud aladel, näiteks polügoonidel.

Eelnõu soodustab kaitsetööstuse arengut, mis omakorda tähendab Eesti riigile laekuvat lisamaksutulu.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Eelnõu rakendamine ei too riigile kaasa otseseid kulusid.

TTJA töökoormus tõuseb vähesel määral, kuna suureneb sagedusloa taotlemise õigust omavate isikute ring, ning ametile lisandub kooskõlastuse läbiviimise kohustus ministeeriumitega piiravate tingimuste ajakohasena hoidmise jaoks.

8. Rakendusaktid

ESS-is tehtavate muudatuste jõustumisel muudetakse Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2005. aasta määrus nr 301 „Raadioside piiramise kord“ (RT I, 04.08.2026, 13; kättesaadav Riigi Teatajas: <https://www.riigiteataja.ee/et/akt/104082026013>).

Määruse kavand on lisatud eelnõu seletuskirjale (lisa 1).

9. Seaduse jõustumine

Kuna eelnõuga kavandatud muudatused ei too kellelegi kaasa kohustusi vaid sellega antakse õigus raadioside piiramist võimaldavate seadmete kasutamiseks, kui selleks nähakse vajadust, siis jõustuvad muudatused üldkorras ehk kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) [26-0280](#) kaudu kooskõlastamiseks Siseministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile,

Kliimaministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Kaitseväge peastaabile, Transpordiametile, Kaitsepolitseiametile, Eesti Lennuakadeemiale, Sisekaitseakadeemiale, Lennuliiklusteeninduse AS-ile, AS-ile Eesti Varude Keskus, Eesti Energia AS-ile, Elektrilevi OÜ-le, Elering AS-ile ning Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule.

Siseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Kaitseministeerium¹⁰ kooskõlastasid eelnõu märkustega. Kliimaministeerium ei kooskõlastanud eelnõu.

Eelnõule esitasid arvamuse Lennuliiklusteeninduse AS, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning Riigikantselei.

Ülevaade märkuste ja arvamuste arvestamisest ning mitteamvestamisest on toodud seletuskirja lisa 2.

Algatab Vabariigi Valitsus 2026

(allkirjastatud digitaalselt)

¹⁰ Kaitseministeeriumi kiri on märkega asutusesiseseks kasutamiseks (AvTS § 35 lg 1 p 3 (1)).